

CONCEPT Bedrijfswaterplan golfbanen

18 april 2024

Inleiding

Golf en water zijn onlosmakelijk verbonden. Water neemt een centrale plek in op de golfbaan. Uitdagende waterpartijen, een gezonde natuur op de baan en de gezondheid van het gras zijn afhankelijk van voldoende en schoon water. Toenemende droge zomers en intensieve regenbuien vormen een bedreiging voor de kwaliteit van de golfbanen. De Nederlandse golfbanen staan daarmee voor een grote uitdaging: jaarrond een optimale baanconditie leveren terwijl de waterbeschikbaarheid verandert. Veel is mogelijk, mits goed waterbeheer wordt toegepast op de baan.

Waterschaarste op golfbanen

De zomers van 2018, 2019 en 2022 hebben Nederland wakker geschud; de watervoorraden worden schaarser en de watervraag neemt toe. Waterschappen zijn verantwoordelijk voor het beschermen van grond- en oppervlaktewaterstanden en voeren hier actief beleid op. Als de waterstanden onder het kritieke niveau dreigen te raken kunnen de waterschappen onttrekkingsverboden/-beperkingen uitvaardigen. Grasland is een vorm van grondgebruik waar de beperkingen vaak als eerste over worden uitgevaardigd. Dit betekent dat golfbanen als een van de eerste watergebruikers moeten stoppen met beregening. Het risico op kapitaalschade en inkomstenderving neemt sterk toe omdat het belang van de grassen te vergelijken is met akkerbouw- en andere hoogrenderende en kapitaalintensieve gewassen.

Doel bedrijfswaterplan

Voor de golfsport is flexibiliteit en mogelijkheid tot adaptatie m.b.t. waterbeschikbaarheid essentieel voor het voortbestaan. Het doel van het voorliggende bedrijfswaterplan is dat de golfbanen zich verdiepen in hun watersysteem en water conserverende en -besparende maatregelen toepassen. Het bedrijfswaterplan dient als basis voor waterbeheer afspraken tussen het waterschap de golfbanen. Het bedrijfswaterplan heeft als voornaamste doel om flexibiliteit te creëren in onttrekkingsvergunningen, met name tijdens periodes van verboden. Het verminderen van watergebruik is daarbij essentieel en staat aan de basis van het 'voort wat hoort wat' principe. Dit betekent dat het plan erop gericht is om met minder water de baan in goede conditie te houden. De maatregelen die worden genoemd zijn gericht op het mogelijk maken van afschaling of het vergroten van de waterbuffer om op een andere manier water ter beschikking te hebben.

Wat staat er in het bedrijfswaterplan?

Een belangrijk startpunt voor het bedrijfswaterplan is de locatiebeschrijving waarbij inzicht wordt vergaard in de te beregenen oppervlaktes en de bronnen van water op de baan. Vervolgens wordt er beschreven of er een lange termijn waterstrategie is en hoe deze centraal is vastgelegd. Hierna worden waterbesparende of water conserverende maatregelen behandeld. Daarnaast is er in het

bedrijfswaterplan ruimte voor ecologische en bodem verbeterende maatregelen die al worden toegepast op de baan.

Status bedrijfswaterplan

Het bedrijfswaterplan dat voor u ligt is een 'proefversie' en zal in 2023 worden getest op golfbanen in Noord-Brabant. Voor de overige banen kan het bedrijfswaterplan gebruikt worden als inspiratielijst ter bevordering van het waterbeheer en om overleg met het waterschap vorm en inhoud te geven. Alleen in overleg met het waterschap kan het doel 'flexibeler onttrekkingsbeleid' namelijk bereikt worden. Zodoende is er (nog) geen weging aan de maatregelen meegegeven. Een oordeel hierover moet nader vastgesteld worden.

Locatiebeschrijving

Spelonderdeel	
Greens	___ hectare
Surround en voorgreen	___ hectare
Tees	___ hectare
Fairways	___ hectare
Totaal te beregenen oppervlakte	___ hectare
Totaal beheerd terrein door de golfbaan	___ hectare

Waterbronnen	
Grondwaterputten	___ (aantal)
Capaciteit van grondwaterputten	___ m ³ /uur
Oppervlaktewater onttrekkingspunten	___ (aantal)
Volume oppervlaktewater (zoals vijvers)	___ m ³
Capaciteit van oppervlaktewater onttrekkingspunten	___ m ³ /uur
Waterbronnen zijn voorzien van volumemeters	Ja/nee
Bestuur/directie heeft inzicht in de jaarlijkse hoeveelheid water die wordt gebruikt voor beregening op de baan	Ja/nee

Lange termijn waterbeheerbeleid

	Ja/nee
De golfbaan heeft een (bestuurs-/directietermijn overstijgend) lange termijn waterbeheerbeleid;	Ja/nee
De golfbaan deelt het waterbeheerbeleid actief met het onderhoudsteam en stelt nieuwe aannemers/beheerders op de hoogte;	Ja/nee
De golfbaan voert structureel overleg over waterbeheer met het onderhoudsteam en verwerkt dit in het lange termijn waterbeheerbeleid;	Ja/nee
Water informatie (jaarlijkse onttrekkingsvolumes, onttrekkingsverboden, vergunningen/meldingen, gespreksverslagen waterschap etc.) wordt gemonitord en centraal opgeslagen.	Ja/nee

Maatregelen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van maatregelen. De impact verschilt per maatregel en per baan. In de gesprekken tussen de waterschappen en golfbanen zal bepaald moeten worden hoe deze verschillen in de praktijk worden benaderd en hoe dit doorwerkt naar flexibeler beleid.

Maatregel		Uitgevoerd (aanvinken)
Inzicht en bewustwording watergebruik & -beheer		
1	Overzicht van het watergebruik per spelonderdeel in m ³ /jaar (zie bijlage 1)	
2	Opstellen van een praktisch uitvoerbaar afschalingsplan van beregening van spelonderdelen (zie bijlage 1)	

3	De meldingen/vergunningen voor onttrekking zijn up-to-date	
4	De baan betreft een waterbeheer expert om een lange termijn waterbeheerplan op te stellen*	
5	Opstellen van een waterbalans voor de baan en berekening in het lange termijn waterbeheerbeleid*	
6	Bent u bereid uw beregeningsaanpak met andere golfbanen te delen t.b.v. kennisdeling en ontwikkeling?	
Zuinig gebruik van water		
7	Er wordt geen leidingwater gebruikt voor beregening	
8	De beregeningsinstallatie wordt ieder jaar beoordeeld/regelmatig geaudit	
9	Beregening wordt gestuurd op actieve bodemvochtmetingen en weersverwachting	
10	Beregening wordt gestuurd op bodemvocht, weersverwachting en referentie gewasverdamping	
11	Er wordt gebruik gemaakt van telemetrische bodemvochtsensoren wat leidt tot gedetailleerde en deelbare resultaten	
12	Toepassing van handmatige beregening op droogtegevoelige plekken van spelonderdelen wordt veelvuldig toegepast	
13	De golfbaan heeft een up-to-date beregeningsplan en voert dit uit (zie bijlage 2)	
14	De sproeiers zijn op sector ingesteld	
15	De sproeiers worden computer gestuurd en kunnen op sector en individueel niveau worden ingesteld	
16	Selectie voor gebruik van droogteresistente en diep wortelende golfgrassen die passen bij regionale klimatologische omstandigheden en het bodemtype	
Water opvangen en vasthouden		
17	Afkoppelen en opslaan van schoon hemelwater dat valt op dakoppervlak van bedrijfsgebouwen	
18	Opslag en hergebruik van overtollig hemel- en/of drainagewater dat voorheen werd afgevoerd	
19	De capaciteit van de waterpartijen/-hindernissen is uitgebreid*	
20	Plaatsen van regelbare stuwen in daarvoor geschikte sloten*	
21	Aanleg peilgestuurde drainage ten behoeve van de buffercapaciteit in de bodem	
22	Gebruik van schoon (rest)water van derden dat anders afgevoerd zou worden*	
23	Welke ecologische/bodem verbeterende maatregelen worden al toegepast op de baan? (bv. aangepast maaibeleid, rietbeheer, flora/fauna beheer) Licht het effect van deze maatregelen op de waterbalans toe*	
24	Anders, hieronder toelichten*	

Toelichting maatregel

Als er een * achter de maatregel staat, geef dan hieronder aan hoe u dat uitgevoerd heeft. Valt de door u gerealiseerde maatregel onder nr. 24 “anders”, dan dient u die maatregel zelf hieronder ook te beschrijven. Geeft u in elk geval aan op welke manier deze maatregel water conserveert en/of bespaart.

A series of horizontal dashed lines for writing, spanning the width of the page.

Bijlage 1. Watergebruik en afschaling

Spelonderdeel	Oppervlakte	Gemiddeld volume	Prioriteit (1=hoogst)
Greens	___ hectare	___ m ³ /jaar	1/2/3/4
Foregreen/collar/surround	___ hectare	___ m ³ /jaar	1/2/3/4
Tees	___ hectare	___ m ³ /jaar	1/2/3/4
Fairways	___ hectare	___ m ³ /jaar	1/2/3/4
Overig (plantvakken, heide, rough)	___ hectare	___ m ³ /jaar	1/2/3/4

Totaal watergebruik	Oppervlaktewater	Grondwater	Opmerkingen
2019	___ m ³ /jaar	___ m ³ /jaar	
2020	___ m ³ /jaar	___ m ³ /jaar	
2021	___ m ³ /jaar	___ m ³ /jaar	
2022	___ m ³ /jaar	___ m ³ /jaar	
2023	___ m ³ /jaar	___ m ³ /jaar	

Bijlage 2. Beregeningsplan

Het beregeningsplan beschrijft o.a (niet uitsluitend):

1. Plattegrond van het beregeningssysteem en onttrekkingspunten;
2. Monitoring van parameters (bodemvocht, gewasverdamping, weer) die invloed hebben op de beregening;
3. Aanpak toepassing parameters in de praktijk;
4. Aanpak voor afschalen van beregening tijdens droge perioden (zie bijlage 1);
5. Onderhoudsplan;
6. Inzicht afschrijvingstermijn beregeningssysteem en kapitaalintensieve vervangingsplan;
7. Aanpak waterbesparende maatregelen binnen de praktijk van het beregenen;
8. Evaluatie over de effectiviteit van waterbesparende maatregelen en afschaling.